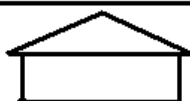

DEZVOLTAREA PE ETAPE CU AJUTORUL EDUCATIEI

Florian Colceag

METAMORFOZA UMANA

autonomie (emancipare)
personalitate (responsabilitate)
constienta (perceptia complexa)
abilitati mentale si nivel etic

specia umana	rol ecologic	stagiul 5	integratoare	complexa	de emancipare
omenirea	menire, rost	stagiul 4	normativa	dinamica	de cunoastere
societatea	idealuri	stagiul 3	corelativa	laterală	de comunicare
comunitatea	scopuri	stagiul 2	calitativa	sintetica	de siguranta
individul	obiective	stagiul 1	cantitativa pe valori	analitica	primare
piramida motivationala	orizonturi specifice	stagii de dezintegrare	tipuri de perceptie	tip de inteligenta	piramida nevoilor

Stagiu de dezvoltare caracteristici	Programe specifice de educație	Competențe educative prin materie aplicabile asupra unui domeniu	Direcții și arii de curricula
Egocentric individualist, obiective, percepție cantitativă, inteligentă analitică, nevoi	Dezvoltarea capacității de observare a semnificativului și de explicare a fenomenelor prin dezvoltarea de	Interacțiunea, gestionarea emoțiilor și afectivității față de alții, de domenii sau direcții,	biologie, ecologie, geografie, anatomie, psihologie, sociologie, fizică, chimie, economie, astronomie, etc.

primare	scenarii	identificarea memelor culturale, a ierarhiei sociale, a poziției față de trecut și viitor, deschidere, direcționare, stimă de sine, respect, recunoaștere, integrare, acceptare, control, antrenare, armonizare	
Motivat de comunitate, scopuri, percepție calitativă, inteligentă sintetică, nevoia de siguranță	Dezvoltarea capacităților de lucru în grup, de colaborare și ofertare de informații, de finalizare în standarde înalte a lucrului început	Colaborarea, intuirea, analiza interacțiunilor, jocuri, caracter, gestionarea sentimentelor de recunoștință, intuiția, motivația, creativitatea, ordinea, toleranța, determinarea, inițiere, implicare	științe aplicate, tehnologii, istoria culturilor, istoria religiilor, dezvoltarea de proiecte diverse, informatică, legislație, finanțe, etc.
Motivat de societate, idealuri, percepție corelativă, inteligentă laterală, nevoi de	Dezvoltarea capacităților de înțelegere și corelare a relațiilor și mecanismelor	Comuniunea dincolo de sentiment, nevoile și responsabilitățile, iubirea autentică,	limbă și comunicare, limbi străine, comunicare pe internet, educarea non-violenței, etologie, rețele profesionale și

comunicare	neliniare și de găsire a limbajului adecvat descrierii fenomenului	iertarea, slujirea celorlalți mai presus decât conducerea lor, voluntariatul, descoperirea, înțelegerea simbolurilor, înțelegerea înrudirii fenomenelor	gestionarea informațiilor, etc.
Motivat de omenire, menire, rost, percepție normativă, intelență dinamică, nevoia de cunoaștere	Dezvoltarea înțelegerii multi- dimensionalității și dinamicii sistemelor și a legilor din spatele fenomenelor	Mistica dincolo de nevoi, învățarea și evoluția auto- determinată, arta de a învinge trupul, transformarea lui în ființă, identificarea propriului eu și înțelegerea celorlalți, nivelul la care se află, darurile specifice, ce putem învăța de la alții, dimensionare, structurare, organizare, emancipare, analiză cauzală, gândire pe mai mulți pași	teoria sistemelor, științele complexității, sustenabilitate și echilibru sistemic, etologie socială, antropologie culturală, teoriile cosmologice, științele cosmosului, etc.
Motivat de	Dezvoltarea	Realizarea unei	managementul crizelor

transcederea speciei umane, rol ecologic, percepție integratoare, inteligență complexă, nevoi de emancipare	inteligenței responsabile și inovative, a capacităților de manageriere a crizelor, a înțelegerii dezvoltării fenomenelor, complexe sau deschise și de estimare a consecințelor lor	comuniuni autentice, cunoaștere prin participare la realitate li înțelegerea mistică nu magică, revelație nu putere, emancipare, organizare, cunoaștere directă, echilibru, sinteză, organicitatea înțelegerii, complexitate, dinamică, autocunoaștere, echilibru și armonie	și dezastrelor, organizare și control, responsabilitate corporatistă și de mediu, inventică și inovare tehnologică pe tehnologii verzi sau albastre, dezvoltarea personalității, etc.
---	--	--	---

Următorul tabel corelează nivelele de metamorfoză umană cu cele patru direcții descrise în metamorfoza umană.

	Stagiul 1	Stagiul 2	Stagiul 3	Stagiul 4	Stagiul 5
personalitate	Egocentric, obiective	Comunitar, scopuri	Social, idealuri	Uman, menire, rost	Responsabil eco-sistemic
conștiență	Asupra propriului corp	Asupra familiei	Asupra comunității	Asupra umanității	Asupra ecosistemului și universului
autonomie	Primară	Siguranță generală	Comunicare	Cunoaștere	Emanciparea personalității
abilități mentale și	Cantitativ Drept-	Calitativ Valoros-	Corelativ Similar	Normativ Legiferabil	Integrator Seturi de legi

nivel etic	nedrept Profitabil- neprofitabil Corect- incorect Bun-rău Frumos-urât	nevaloros, Partajabil, Echilibrat, Sustenabil, Optimal	Izomorf Derivat din.. Cu consecințe în .. Generator de...	prin.. Descriptibil prin.. Axiomatizabil prin Recuperabil prin.. Gestionabil prin..	auto-generative Dezvoltări de tip fractal auto- similar Dezvoltări auto- izomorfe Dezvoltări deschise modificărilor datelor inițiale
-------------------	---	--	--	---	---

Structura mai sus amintită este generală și independentă de stilurile de învățare ale copiilor sau adulților, dar evoluția de tip metamorfoză are tendința de a conduce către creier integrat la nivelul personalității dezvoltate. Cum stagiile de metamorfoză a personalității umane nu sunt direct dependente de vârsta cronologică programele educative specifice pot fi introduse între programele non-formale ce sunt deschise tuturor etapelor de vârstă. Pe de altă parte programele formale pot avea deschideri care să canalizeze eforturile elevilor către dezvoltarea personală și metamorfozarea umană către maximizarea abilităților native și îndeplinirea orizontului personal de motivare. Aceasta se face atât prin adecvarea stilului de predare al profesorilor la stilul de învățare al elevilor, cât și prin înțelegerea stagiului de dezvoltare umană a fiecărui elev.

Dezvoltarea personalității umane trece printr-o metamorfoză ce presupune anumite etape și modificări de profil mintal și comportament. Acestea se asociază în pachete ce sunt descrise în figura 1 prin citirea pe orizontală a figurii, ce este structurată pe caracteristici delimitate de structura volitivă și de piramida nevoilor. De exemplu comportamentul egocentric individualist, orizonturile pe obiective, percepție cantitativă, inteligență analitică, nevoi primare și etajul I de dezintegrare pozitivă a personalității conform Dabrowsky. Fiecare etapă de dezvoltare a personalității este asociată de asemenea cu un nivel de procesare a informației ce configurează și direcția și amplitudinea performanțelor mentale. Anumite domenii de studiu și materii școlare sunt mai bune ofertante de astfel de informații decât altele, iar dezvoltarea pe cunoaștere și comportament a copiilor poate fi facilitată de studierea non-formală a acestor materii sau domenii.

Stagiul 1

Din acest punct de vedere comportamentul egocentric este direct asociat cu gândirea de tip cantitativ și poate fi produs de acest tip de gândire liniară, cantitativă și analitică. Aici intervine atât deschiderea culturală cât și educația de tip formal ce evaluează anumite caracteristici pe care le și antrenează.

Dezvoltarea personalității se poate face prin expunerea mentalului copiilor la probleme deschise în care nu există răspunsuri standardizate și mecanisme deja fixate de analizare a problemelor și fenomenelor. Deschiderea mentală necesară dezvoltării personalității se poate face atât prin ofertarea unor informații interpretabile prin stilul de gândire specific nivelului, cât și prin alte stiluri de gândire specifice nivelului superior.

Stagiul 2

Comportamentul va fi egocentric față de tot cu excepție familia sau grupul social de prieteni, unde va exista o doză de altruism, deseori interesat parțial.

Dezvoltarea personalității se poate face prin analizarea consecințelor lipsei de implicare în problemele existente sau inadecvării comportamentale egocentrice în remedierea echilibrelor. Sunt necesare multe exemple pentru intuirea corectă a cazurilor și înțelegerii modului de operare a relațiilor eficiente în colectiv.

Stagiul 3

Comportamentul va fi intolerant față de alte culturi decât cea proprie, dar tolerantă față de greșelile sau contradicțiile propriei culturi ce sunt considerate justificabile.

Dezvoltarea personalității se face prin deschidere multiculturală, incluziune socială, incluziune culturală, tolerantă la creativitatea altora și la standardele valorice și procedurile altora. Este necesară o deschidere de tip piață de valoare culturală pentru a se putea trece la stagiul următor.

Stagiul 4

Comportamentul va fi înclinat către valorile umane, drepturi și libertăți, etică profesională, responsabilitate socială și de mediu, cu mai puțină deschidere către alte specii ce sunt considerate pe un nivel mai jos decât specia umană.

Dezvoltarea personalității se face prin deschideri asupra rostului ecosistemic al omenirii, echilibrul cunoașterii și studiul ingineriei viului, deschiderea către logicile non-formale și neliniare, abordările complexității fenomenelor, deschideri către științele calitative ale naturii sau societății.

Stagiul 5

Comportamentul este tipic altruist la orice nivel, cu tendințe autosacrificiale pentru echilibrarea sistemului, puternic motivat către această direcție și înclinat către cunoașterea legilor și mecanismelor de funcționare al universului viu sau neviu.

Dezvoltarea personalității nu mai poate fi influențată prin programe specializate ci devine complet liberă și independentă de factorii externi, fiind influențată strict de deciziile proprii sau nevoile generale ale sistemului la care răspund pozitiv subiecții.

Dezvoltarea conștiinței asupra universului presupune un alt tip de demers, unde nu doar informația joacă un rol prioritar. Oamenii în general sunt conștienți de anumite aspecte ale universului personal sau exterior, iar această conștiință nu este dependentă doar de informație și capacitățile de procesare ci și de nivelul de abilitățile de observare a ceea ce este semnificativ din anumite puncte de vedere. Conștiința este dependentă de nivelul de complexitate corelată pe care îl dezvoltă o persoană în observarea și înțelegerea realității. Aceasta se poate îmbunătăți și dezvolta prin tehnici de interpretare și dezbateri pe anumite tematici, ce fac parte tot din portofoliul educației non-formale. Direcțiile de evaluare a nivelului de conștiință asupra realității se asociază direct cu participare cu standarde de comportament etic sau ne-invaziv asupra echilibrelor existente, cu dezvoltarea de soluții aplicabile în rezolvarea sustenabilă a unor probleme și cu echilibrul personalității în condiții de stres. Tehnicile didactice în acest caz sunt mai importante decât informația primită. Cea mai valoroasă tehnică didactică în acest sens s-a dovedit a fi tehnica feedback-ului prin care elevii răspund la întrebarea “care este părerea ta despre”..

Stagiul 1

Omul este centrat pe propriul corp, din punctul de vedere al nevoilor sau esteticii acestuia, se poate extinde conștiința asupra veșmintelor și impactul social al acestora, sau asupra obiectelor personale pe care le simt ca o parte din ființa lor și pe care le posedă. Sentimentele posedării, posesiunii sau apartenenței sunt predominante.

Dezvoltarea conștiinței se face prin trecerea de la eu la noi, de la al meu la al nostru, prin sublimarea comportamentului posesiv și cadouri reciproce, împărțirea sarcinilor altora sau personale cu alții.

Stagiul 2

Omul este centrat pe corpurile altora, dar sesizează și caracteristici ale personalității altora ce pot fi mai puternice decât simbolistica corporală. Aprecierea

corporală este condiționată calitativ de frumos-urât, gras-slab, înalt-scund, sau alte aspecte de apreciere liniară, dar există deschideri și spre armonios, sau alte caracteristici calitative.

Dezvoltarea conștiinței se face prin deschiderea către funcționalitate, soluțiile tehnice ale naturii, echilibrul general al viului sau mecanismele societății. Apare un primordiu de necesitate a protejării echilibrelor socio-culturale sau de mediu.

Stagiul 3

Omul este centrat pe conștiința caracteristicilor culturale și necesitățile comunității. Poate înțelege motivațiile și istoria dezvoltării caracteristicilor culturii proprii, modul de gândire și orizonturile de dezvoltare. Poate deveni din acest motiv lider în cultura proprie și se poate implica în administrarea acesteia, deseori abuzând de poziția dată de persoanele din mediul său cultural.

Dezvoltarea conștiinței se poate face prin înțelegerea problemelor globale și generale ce afectează cultura proprie și prin mecanisme de previziune a dinamicii și orientărilor viitorului, precum și prin managementul organizatoric al crizelor și dezastrelor, al asigurării calității și standardizarea procedurilor de inter-relație socială sau de mediu natural local.

Stagiul 4

Omul este centrat asupra posibilităților și limitelor abilităților umane, asupra posibilităților de depășire a limitelor și neputințelor acestora și spre gândirea complexă și cauzală necesară în aprecierea corectă a realității. La acest stagiul omul lansează multe ipoteze plauzibile pe care caută să le valideze prin experiment, acolo unde nu are deplină înțelegere a situației

Dezvoltarea conștiinței se face prin înțelegerea cu ajutorul instrumentelor de gândire neliniară, aprecierea momentelor critice sau singulare și găsirea logicilor de transfer între datele cantitative și cele calitative culese în caracterizarea unui fenomen. Acțiunea este mai puțin frecventă omul având tendința să lase lucrurile să evolueze liber, influențându-le doar în caz de urgență și necesitate.

Stagiul 5

Omul este conștient de coerența legilor cosmice și ale viului, de dinamica și orientarea evoluției fenomenelor, are previziuni clare și precise pe orizont îndepărtat de timp și tendința de a găsi soluții pentru fenomene ce se vor petrece în viitorul previzibil.

Dezvoltarea conștiinței se face necondiționat, omul având o mare capacitate de trăire fenomenologică a realității și de recunoaștere a patern-urilor comportamentale.

Dezvoltarea autonomiei este o altă direcție ce presupune călcarea standardelor și regulilor impuse pentru reconfigurarea acestora în condiții noi. Aceasta se produce prin programe de cultivare a creativității ce sunt de asemenea specifice fiecărei etape din metamorfoza umană. Astfel pe prima etapă cea cantitativă și liniară se pot introduce programe de cultivare a creativității cu obiecte și în reguli existente, dezvoltarea de noi concepte pe baza vechilor reguli sau axiome fiind consecința așteptată și precedând acțiunea creativă din etapa a II-a.

Stagiul 1

Autonomia se reduce la acest nivel la necesitățile fiziologice și la ocuparea unui loc favorabil unde are posibilitatea să maximizeze beneficiile minimizând eforturile. În rest omul este direct dependent și atent la influențele celorlalți, este oportunist și deseori agresiv, temător pofticios, invidios, instinctual și puternic sexual.

Dezvoltarea autonomiei se face în mod natural prin conflictul între generații și tendința de ocupare a unei poziții superioare în ierarhie fără asumarea riscurilor, prin susținerea și supunerea în fața unui lider potențial. Din punct de vedere educativ o creștere a autonomiei se poate obține odată cu creșterea încrederii în puterile proprii prin dezvoltarea de abilități ce pot fi validate de piață.

Stagiul 2

Autonomia este condiționată de opiniile celorlalți despre subiect, de gradele de libertate oferite de mediul social apropiat, de gradul de curaj avut în asumarea unor riscuri limitate. Siguranța generală este cadrul general față de care se fac toate aprecierile ce desemnează limitele autonomiei individuale. Deseori subiecții sunt posesivi și intransigenți, dau altora propriile sarcini și nu-și asumă responsabilități riscante.

Dezvoltarea autonomiei se face prin managementul stresului în condiții dificile și prin programe de creștere a stimei de sine și motivației de a duce la bun sfârșit diferite demersuri. Este posibil ca acestea să se obțină la momentul când vârsta cronologică este înlocuită de vârsta mentală a personalității în relațiile cu alții sau în momente de criză când subiecții descoperă soluții de ieșire din criză.

Stagiul 3

Subiecții au autonomie în dezvoltarea mijloacelor de comunicare, pot utiliza mijloace inedite ce au impact direct asupra celorlalți, sau pot rafina limbajul astfel încât să producă efectele așteptate și dorite. Sunt foarte atențe încă la imaginea generală pe care o au în fața altora și caută să iasă în evidență.

Dezvoltarea autonomiei se poate face către cunoașterea mai fină a realității, în special pe partea calitativă greu de exprimat sau de evaluat și măsurat. Din punct de vedere educativ aceasta se face prin corelarea diferitelor aspecte ale realității într-o structură de date dimensionate și structurate cu ajutorul unor indicatori complecși și prin utilizarea datelor corelate în crearea de strategii specifice ce pot conduce la rezolvarea unor situații problemă.

Stagiul 4

Autonomia se dezvoltă asupra câmpurilor de cunoaștere și a profunzimii abordărilor. Există tendința unor dezvoltări cognitive de tip enciclopedic și a unor emiteri de ipoteze și teorii ce pot fi confirmate de părerile, ipotezele și teoriile altora. Aceasta conduce la necesitatea sprijinirii propriilor realizări prin cercetarea altor rezultate și bibliografie.

Dezvoltarea autonomiei se poate face prin asumarea propriilor rezultate chiar dacă aceasta înseamnă conflictul cu alte rezultate anterioare sau noi câmpuri de lucru. Din punct de vedere educativ aceasta se poate face prin încurajarea creativității și inventivității

Stagiul 5

Autonomia în acest stadiu se adresează înțelegerii limitărilor produse de tradițiile culturale în gândire și manifestare socială. La acest stadiu omul devine liber de standarde, cutume, ritualuri sau taboo-uri și are capacitatea de a dezvolta soluții complexe și eficiente pentru probleme dificil sau foarte dificil de abordat. Din punct de vedere educativ autonomia este posibil să se dezvolte prin deschiderea de noi instrumente logice sau algoritmi de gândire și evaluare a realității de orice fel pe orice direcții de apreciere.

Dezvoltările ulterioare ale autonomiei nu sunt condiționate de nimic.

Dezvoltarea abilităților mentale și a nivelului etic este o altă direcție ce presupune contactul uman cu infinitatea universului și studierea legilor de funcționare a tuturor expresiilor universului. Chiar și această direcție are etape de dependență de metamorfoza umană, la primul nivel existând principiile dreptății, adevărului, frumosului, profitabilului, sau a ceea ce este bun sau util, precum și gândirea critică.

	Stagiul 1	Stagiul 2	Stagiul 3	Stagiul 4	Stagiul 5
personalitate	Egocentric, obiective	Comunitar, scopuri	Social, idealuri	Uman, menire, rost	Responsabil eco-sistemic
conștiință	Asupra	Asupra	Asupra	Asupra	Asupra

	propriului corp	familiei	comunității	umanității	ecosistemului și universului
autonomie	Primară	Siguranță generală	Comunicare	Cunoaștere	Emanciparea personalității
abilități mentale și nivel etic	Cantitativ Drept-nedrept Profitabil-neprofabil Corect-incorect Bun-rău Frumos-urât	Calitativ Valoros-nevaloros, Partajabil, Echilibrat, Sustenabil, Optimal	Corelativ Similar Izomorf Derivat din.. Cu consecințe în .. Generator de...	Normativ Legiferabil prin.. Descriptibil prin.. Axiomatizabil prin Recuperabil prin.. Gestionabil prin..	Integrator Seturi de legi auto-generative Dezvoltări de tip fractal auto-similar Dezvoltări auto-izomorfe Dezvoltări deschise modificărilor datelor inițiale

Stagiul 1

Abilitățile mentale sunt condiționate de aprecieri liniare conforme unor standardizări culturale, drept-nedrept, valoros-fără valoare, frumos-urât, adevărat-fals, etc. fără nuanțare sau reducere a domeniului de aplicabilitate ale noțiunilor.

Dezvoltarea abilităților mentale se face prin nuanțarea conceptelor și dezvoltarea de paradoxuri prin care se verifică validitatea abordărilor liniare. Din punct de vedere educativ aceasta se face prin analizarea erorilor de gândire din istorie ce au provocat diferite dezastre, dar și prin dezvoltarea instrumentelor analitice și științifice de gândire.

Stagiul 2

Abilitățile mentale și gândirea etică sunt condiționate de înțelegerea sistemelor și comportamentelor acestora prin abordări de tip calitativ ce nu presupun fenomene măsurabile. Tematici de tipul factor declanșator (Elena din Troia) și context favorizant conduc la astfel de analize de tip calitativ și la condiționarea unei înțelegeri de tip etic calitativ.

Dezvoltarea abilităților mentale și a nivelului etic se face prin analizarea soluțiilor naturii atât în funcționarea biologică cât și în cea ecosistemică. Din punct de vedere educativ sunt necesare teoriile integratoare precum teoria evoluționismului, teoria GAIA a planetei vii, teoria derivei continentelor, teoriile cosmologice, etc.

Stagiul 3

Abilitățile mentale sunt direct condiționate de înțelegerea complexității corelate cu dinamica fenomenelor. Se dezvoltă înțelegerea sistemelor, a funcționalității fenomenelor, a soluțiilor posibile de evoluție a unor fenomene, a surselor de generare a fenomenelor și ponderilor relative ale factorilor declanșatori.

Abilitățile mentale și nivelul etic se pot dezvolta înțelegerea și cercetarea logicii interne și legilor ce au generat anumite fenomene și prin crearea de experimente și tehnologii care confirmă aceste reguli. Din punct de vedere pedagogic este necesară atât învățarea prin descoperire cât și învățarea prin experiment direct.

Stagiul 4

Abilitățile mentale și nivelul etic manifestă prin înțelegerea legilor de manifestare ale naturii prin corelare laterală și recunoașterea acestora în diferite fenomene pe diverse direcții de manifestare. Astfel se vor putea recunoaște patern-uri comportamentale sau logice la fenomene complet diferite ce nu au aparent nici o rădăcină comună, dar se va putea dezvolta și înțelegerea evoluției de la rădăcină la manifestări aparent divergente ce păstrează același fel de manifestare.

Dezvoltarea abilităților mentale și a nivelului etic se va face prin responsabilizarea acțiunilor de conservarea armoniei sau echilibrului de mediu sau de sistem, dar și prin dezvoltarea de măsuri corective sau recuperatorii în cazul deteriorării acestora. Din punct de vedere pedagogic se utilizează modelarea realității prin introducerea de variabile noi în dinamica înțelegerii sistemelor și prin evaluarea consecințelor posibile.

Stagiul 5

Abilitățile mentale sunt integratoare, fiind centrate pe înțelegerea legilor ce se sprijină și se condiționează reciproc, sau care generează alte seturi de legi sau manifestări predictibile sau deschise la schimbare. Se pot observa înțelegerile similitudinilor parțiale și a limitărilor aplicabilității unor legi pe anumite domenii sau condiții de manifestare. Sistemul etic ține de integralitatea echilibrelor percepute pe mai multe nivele de complexitate ale realității

Evoluția în continuare a abilităților mentale sau sistemului etic este necondiționată de factori externi locali ci răspunde la nevoile generale globale.

Observație

Abilitățile mentale și sistemul etic au fost condiționate în dezvoltare de feedback-ul social și nu s-a dezvoltat decât accidental la nivelul potențialului natural și în general când s-a dezvoltat a fost în relația maestru-discipol izolată de presiunile sociale.